

aquæ in cælo: qui levat nubes ab extremo terræ, fulgura in pluviam fecit: & produxit ventum de thesauris suis.

17. Stultus factus est omnis homo à scientia: confusus est omnis conflator in sculptili. quia mendax est conflatio eorum, nec est spiritus in eis.

18. Vana sunt opera, & risu digna, in tempore visitationis suæ peribunt.

19. Non sicut hæc pars Iacob: quia qui fecit omnia ipse est, & Israël sceptrum hereditatis eius: Dominus exercituum nomen eius.

20. Collidam tu mihi vasa belli, & ego collidam in te Gentes, & disperdam in te regna:

21. & collidam in te equum, & equitem eius: & collidam in te currum, & ascensorem eius:

22. & collidam in te virum & mulierem: & collidam in te senem & puerum: & collidam in te juvenem & virginem:

23. & collidam in te pastorem & gregem eius: & collidam in te agricolam & iugales eius: & collidam in te duces & magistratus.

24. Et reddam Babyloni, & cunctis habitatoribus Chaldææ omne malum suum, quod fecerunt in Sion, in oculis vestris, ait Dominus.

25. Ecce ego ad te mons pëstifer, ait Dominus, qui corrumpis universam terram: & extendam manum meam super te, & evolvam te de petris, & dabo te in montem combustionis.

26. Et non tollent de te lapidem in angulum, & lapidem in fundamenta, sed perditus in æternum eris, ait Dominus.

27. Levate signum in terra: clangite buccinã in Gentibus, sanctificate super eam Gentes: annunciate contra illam regibus Ararat, Menni, & Ascenez: numerate contra eam Taphsar, adducite equum quasi bruchum aculeatum.

28. Sanctificate contra eam Gentes, reges Mediæ, duces eius, & universos magistratus eius, cunctamque terram potestatis eius.

29. Et commovebitur terra, & conturbabitur: quia evigilabit contra Babylonem cogitatio Domini ut ponat Terram Babylonis desertam & inhabitabilem.

30. Cessaverunt fortes Babylonis à prælio, habitaverunt in præfidiis: devoratum est robur eorum, & facti sunt quasi mulieres: incensã sunt tabernacula

eius, contriti sunt vectes eius.

31. Currens obviam currenti veniet: * & nuncius obvius nunciandi: ut annunciet regi Babylonis quia capta est civitas eius à summo usque ad summum:

32. & vada præoccupata sunt, * & paludes incensæ sunt igni, & viri bellatores conturbati sunt.

33. Quia hæc dicit Dominus exercituum, Deus Israël: Filia Babylonis quasi area, tempus triturae eius: adhuc modicum, & veniet tempus mersionis eius.

34. Comedit me, devoravit me Nabuchodonosor rex Babylonis: reddidit me quasi vas inane, absorbit me quasi draco, replevit ventrem suum teneritudine mea, & eiecit me.

35. Iniquitas adversum me, & caro mea super Babylonem, dicit habitatio Sion: & sanguis meus super habitatores Chaldææ, dicit Ierusalem.

36. Propterea hæc dicit Dominus: Ecce ego iudicabo causam tuam, & ulciscar ultionem tuam, & desertum faciam mare * eius, & siccabo venam eius.

37. Et erit Babylon in tumulos, habitatio draconum, stupor, & sibilus, eò quòd non sit habitator.

38. Simul ut leones rugient, excutient comas veluti catuli leonum.

39. In calore eorum ponam potus eorum, & inebriabo eos, * ut sopiantur, & dormiant somnum sempiternum, & non consurgant, dicit Dominus.

40. Deducam eos quasi agnos ad victimam, & quasi arietes cum hædis.

41. Quomodo capta est Hefach, & comprehensa est inclyta universæ terræ? quomodo facta est in stuporem Babylon inter Gentes?

42. Ascendit super Babylonem mare, multitudine fluctuum eius operata est.

43. Factæ sunt civitates eius in stuporem: terra inhabitabilis & deserta, terra in qua nullus habitet, nec transeat per eam filius hominis.

44. Et visitabo super Bel in Babylone, & ejciam quod absorberat de ore eius, & non confluent ad eum ultra Gentes, siquidem & murus Babylonis corruet.

45. Egredimini de medio eius populus meus: ut salvet unusquisque animam suam ab ira furoris Domini.

46. Et ne fortè mollescat cor vestrum, & timeatis auditum, qui audietur in terra:

* Tanta enim erat urbis magnitudo, ut cum captae essent extremitates, ii qui mediam habitabant, id non animadvertent, cum die festo agitantur convivia. Infr. 39. Herod. l. 1. * V. Supr. 50. 38.

* V. Supr. 50. 38.

* Infr. 57.

* Cyrus enim anno quem nos putamus esse mundi 3464. Assyriis bellum intulit, rumore eã de re ad Babylonios perveniente: Sed cum ad Hydrem amnem, qui in Tygrin influit, pervenisset, ægrè ferens quòd equorum candidorum unus, qui illis sacri erant, vorticibus eius esset absorptus, expeditione Babyl. intermissã fluvium in 360. alveos diduxit, ut vel à mulieribus transiri posset, ne genua quidem tingentibus. Atque in eo opere perficiendo tota æstas est absumpta, sequente

47. Propterea ecce dies veniunt, & visitabo super sculptilia Babylonis: & omnis terra eius confundetur, & universi interfecti eius cadent in medio eius.

48. Et laudabunt super Babylonem cæli & terra, & omnia quæ in eis sunt: quia ab Aquilone venient ei prædones, ait Dominus.

49. Et quomodo fecit Babylon ut caderent occisi in Israël: sic de Babylone cadent occisi in universa terra.

50. Qui fugistis gladium, venite, nolite stare: recordamini procul Domini, & Ierusalem ascendat super cor vestrum.

51. Confusi sumus, quoniam audivimus opprobrium: operuit ignominia facies nostras: quia venerunt alieni super sanctificationem domus Domini.

52. Propterea ecce dies veniunt, ait Dominus: & visitabo super sculptilia eius, & in omni terra eius mugiet vulneratus.

53. Si ascenderit Babylon in cælum, & firmaverit in excelsis robur suum: à me venient vastatores eius, ait Dominus.

54. Vox clamoris de Babylone, & contritio magna de Terra Chaldæorum:

55. quoniam vastavit Dominus Babylonem, & perdidit ex ea vocem magnam: & sonabunt fluctus eorum quasi aqua multæ: dedit sonitum vox eorum:

56. Quia venit super eam, id est super Babylonem prædo, & apprehensi sunt fortes eius, & emarcuit arcus eorum, quia fortis ultor Dominus reddens retribuet.

57. Et inebriabo principes eius, & sapientes eius, & duces eius, & magistratus eius, & fortes eius: & dormient somnum sempiternum, & non expergiscuntur, ait rex, Dominus exercituum nomen eius.

58. Hæc dicit Dominus exercituum: Murus Babylonis ille latissimus suffusione suffodietur, & portæ eius excelsæ igni comburentur, & labores populorum ad nihilum, & gentium in ignem erunt, & disperibunt.

59. Verbum, quod præcepit Ieremias propheta, Saraia filio Neria filij Maasæ cum pergeret cum Sedecia rege in Babylonem, in anno quarto * regni eius: Saraia autem erat princeps prophetiæ.

60. Et scripsit Ieremias omne malum,

quod venturum erat super Babylonem in libro uno: † omnia verba hæc, quæ scripta sunt contra Babylonem.

61. Et dixit Ieremias ad Saraiam: Cùm veneris in Babylonem, & videris, & legeris omnia verba hæc,

62. dices: Domine tu locutus es contra locum istum ut disperderes eum: ne sit qui in eo habitet ab homine usque ad pecus, & ut sit perpetua solitudo.

63. Cùmque compleveris legere librum istum, ligabis ad eum lapidem, & projecies illum in medium Euphraten:

64. & dices: Sic submergetur Babylon, & non consurget à facie afflictionis, quam ego adduco super eam, & dissolvetur. Hucusque verba Ieremiæ.

prehendente. Se enim explicat mox verbis subsequenteribus: ut malè quidam hoc de libro Baruch intelligant.

CAPUT LII.

Præcedentium repetitio, nempe quòd Ierusalem à Nabuchodonosor obsessa post biennium capitur, & Sedecias rex Iuda fugiens reducit: filisque eius coram ipso trucidatis unã cum principibus Iuda, exoculatus ac vincus ducitur in Babylonem: & incenso templo & palatio ceterisque domibus, transferuntur omnes in Babylonem præter paucos vittores & agricolas: similiter & vasa templi, inter qua describuntur dua area columnæ: & numerus Iudæorum in Babylonem diversis temporibus translatorum, ubi rex Ioakim post 37. annos de carcere eductus exaltatur.

1. Filius viginti & unius anni erat Sedecias cùm regnare cepisset: & undecim annis regnavit in Ierusalem, & nomen matris eius Amital, filia Ieremiæ de Lobna.

2. Et fecit malum in oculis Domini, iuxta omnia quæ fecerat Ioakim.

3. Quoniam furor Domini erat in Ierusalem & in Iuda usquequo projiceret eos à facie sua: & recessit Sedecias à rege Babylonis.

4. * Factum est autem in anno nono * 4. Reg. regni eius, in mense decimo, decimã mensis: venit Nabuchodonosor rex Babylonis, ipse, & omnis exercitus eius adversus Ierusalem, & obsederunt eam, & ædificaverunt contra eam munitiones in circuitu.

apparet Babylonis ruinam præditam, ac scripto & simul conspicuã quãdam actione consignatam, totis sex annis antequam Babyloni Ierusalem exciderent.

† Verba huius ac præcedentis capituli com-

prehendente. Se enim explicat mox verbis subsequenteribus: ut malè quidam hoc de libro Baruch intelligant.

Anno M. 3464. Ant. Chr. 590. 4. Reg. 24. 18. 2. Par. 36. 11.

4. Reg. 25. 1. 5. 1. 39. 1.

5. Et fuit civitas obfessa usque ad undecimum annum regis Sedeciae.

6. Mense autem quarto, nona mensis obtinuit fames civitatem: & non erant alimenta populo terrae.

7. Et dirupta est civitas, & omnes viri bellatores eius fugerunt, exieruntque de civitate nocte per viam portae, quae est inter duos muros, & ducit ad hortum regis (Chaldaeis obsidentibus urbem in gyro) & abierunt per viam, quae ducit in eremum.

8. Persecutus est autem Chaldaeorum exercitus regem: & apprehenderunt Sedeciam in deserto, quod est iuxta Iericho: & omnis comitatus eius diffugit ab eo.

9. Cumque comprehendissent regem, adduxerunt eum ad regem Babylonis in Reblatha, quae est in terra Emath: & locutus est ad eum iudicia.

10. Et iugulavit rex Babylonis filios Sedeciae in oculis eius: sed & omnes principes Iuda occidit in Reblatha.

11. Et oculos Sedeciae eruit, & vinxit eum compedibus, & adduxit eum rex Babylonis in Babylonem, & posuit eum in domo carceris usque ad diem mortis eius.

12. In mense autem quinto, decima mensis, ipse est annus nonus decimus Nabuchodonosor regis Babylonis: venit Nabuzardan princeps militiae, qui stabat coram rege Babylonis in Ierusalem.

13. Et incendit domum Domini, & domum regis, & omnes domos Ierusalem, & omnem domum magnam igni combussit.

14. Et totum murum Ierusalem per circuitum destruxit cunctus exercitus Chaldaeorum, qui erat cum magistro militiae.

15. De pauperibus autem populi, & de reliquo vulgo, quod remanserat in civitate, & de perfugis, qui transfugerant ad regem Babylonis, & ceteros de multitudine, transfudit Nabuzardan princeps militiae.

16. De pauperibus vero terrae reliquit Nabuzardan princeps militiae vinitores, & agricolas.

17. Columnas quoque aereas, quae erant in domo Domini, & bases, & mare aeneum, quod erat in domo Domini, confregerunt Chaldaei, & tulerunt omne aereorum in Babylonem.

18. Et lebetes, & creagras, & psalteria, & phialas, & mortariola, & omnia

vasa aerea, quae in ministerio fuerant, tulerunt: &

19. hydrias, & thymiamateria, & urceos, & pelves, & candelabra, & mortaria, & cyathos: quotquot aurea, aurea: & quotquot argentea, argentea tulit magister militiae:

20. & columnas duas, & mare unum, & vitulos duodecim aereos, qui erant sub basibus, quas fecerat rex Salomon in domo Domini: non erat pondus aeris omnium horum vasorum.

21. De columnis autem, decem & octo cubiti altitudinis erant in columna una: & funiculus duodecim cubitorum circuibat eam: porro grositudo eius, quatuor digitorum, & intrinsecus cava erat.

22. Et capitella super utramque aera: altitudo capitelli unius quinque cubitorum: & retiacula, & malogranata super coronam in circuitu, omnia aerea. Similiter columnae secundae, & malogranata.

23. Et fuerunt malogranata nonaginta sex dependentia: & omnia malogranata centum, retiaculis circumdabantur.

24. Et tulit magister militiae Saraïam sacerdotem primum, & Sophonium sacerdotem secundum: & tres custodes vestibuli.

25. Et de civitate tulit eunuchum unum, qui erat praepositus super viros bellatores: & septem viros de his, qui videbant faciem regis, qui inventi sunt in civitate: & scribam principem militum, qui probabat tyrones: & sexaginta viros de populo terrae, qui inventi sunt in medio civitatis.

26. Tulit autem eos Nabuzardan magister militiae, & duxit eos ad regem Babylonis in Reblatha.

27. Et percussit eos rex Babylonis, & interfecit eos in Reblatha in terra Emath: & translatus est Iuda de terra sua.

28. Ille est populus, quem transfudit Nabuchodonosor: In anno septimo Iudaeos tria millia & viginti tres:

29. In anno octavodecimo Nabuchodonosor de Ierusalem animas octingentas triginta duas:

30. In anno vigesimotertio Nabuchodonosor transfudit Nabuzardan magister militiae animas Iudaeorum septingentas quadraginta quinque. * omnes ergo animae, quatuor millia sexcentae.

31. Et

ram penitus incultam reliquit: iniquitatis Israelis (à Iuda seiuncti) 390. & Iudae 40. anni terminantur Ezechielis c. 4. praemonstrati.

* A primo regni eius adhuc vivente patre initio. Anno M. 3416. desinente Olymp. 48. ann. r. ineunte. Ant. Chr. 588. † Ipso die sabbati, postquam a Salomone condita est ann. 424. mensibus 3. & diebus 8.

* Regni sui. Ann. M. 3404.

† Ann. M. 3420. Ant. Chr. 584.

* In hac extrema desolatione quae terram

* Ann. M. 3442. Ant. Chr. 562. * V. 4. Reg. 25. 27.

31. Et factum est in trigesimo septimo anno transmigrationis Ioachin regis Iuda, duodecimo mense, vigesima quinta mensis, * elevavit Evilmerodach rex Babylonis ipso anno regni sui, caput Ioachin regis Iuda, & eduxit eum de domo carceris.

32. Et locutus est cum eo bona, & posuit thronum eius super thronos regum,

qui erant post se in Babylone.

33. Et mutavit vestimenta carceris eius, & comedeat panem coram eo semper cunctis diebus vitae suae:

34. & cibaria eius, cibaria perpetua dabantur ei à rege Babylonis statuta per singulos dies, usque ad diem mortis suae cunctis diebus vitae eius.

THRENI,

ID EST,

LAMENTATIONES IEREMIAE PROPHETAE.

HIC Liber lugubres Ieremia querimonias continet, de miserabili statu Iudaeorum, & de vastitate Ierosolyma, sive eam intelligamus quam passus est ab interitu Iosia, ut volunt Hebraei, Chaldaei, & quidam alii: sive eam quam à captivitate Iechonia, ut Eusebius: sive potius illam accipiamus quam intulit Nabuchodonosor sub Sedecia rege, cum urbs eversa est, & templum incensum, ut censent Origenes ac Theodoretus, & quoque in fronte libri huius adscripserunt Graeci Interpretes: sive etiam ad illam direptionem respiciamus, quam fecit Titus Vespasianus, qua ex mente Hieronymi, veluti complementum huius prophetae est. Quidquid sit, certum est Iosia mortem, qui à Necaone rege Aegypti interit anno mundi 3394. omnium istorum malorum exordium fuisse, & Ieremiam valde apertum ad tractanda τὰ περὶ τὰς θείας, eius mortem deservisse, omnisque cantores & cantatrices annis singulis, lamentationes eius super Iosiam replicasse, ut est 2. Par. 35. 25. sive de his, sive de aliis lamentis id accipiendum sit. Quin nova quoque lamentatio de sterili Iudaeorum statu, inde à morte Iosia ab Ezechiele praecipitur, cap. 19. Itaque merito dubitatur an proemialis ille versus, à Graecis assumptus, canonica auctoritatis sit, cum in Hebraeo, Syro, Chaldaeo, desit. Non esse sentiunt Bonaventura, Lyranus & alii. Ceteri versus à Propheta carmine Hebraico scripti sunt, certo serè numero non pedum sed syllabarum, & à litteris alphabeti ordine inchoati: nisi quoddam Phe precedat Ain in 2. 3. & 4. cap. more fortè Chaldaeorum, cum contra apud Hebraeos fieri soleat. Harum vero litterarum nomina Interpretes tam Graeci quam Latini hic retinuerunt, ut & in Psalmo 118. quoddam veluti certa signa sint ad levandam memoriam à Prophetis adhibita.

* Hae verba leguntur in Graeca versione LXX. Interpretum, non in Hebraeis fontibus.

Et factum * est, postquam in captivitate redactus est Israel, & Ierusalem deserta est, sedit Ieremias propheta flens, & planxit lamentatione hac in Ierusalem, & amaro animo suspirans, & eiulans dixit:

CAPUT PRIMUM.

A L E P H.

1. **Q**uomodo sedet sola civitas plena populo: facta est quasi vidua domina Gentium: princeps provinciarum facta est sub tributo.

B E T H.

2. * Plorans ploravit in nocte, & lacry-

mae eius in maxillis eius: non est qui confoletur eam ex omnibus charis eius: omnes amici eius spreverunt eam, & facti sunt ei inimici.

G H I M E L.

3. Migravit Iudas propter afflictionem, & multitudinem servitutis: habitavit inter gentes, nec invenit requiem: omnes persecutores eius apprehenderunt eam inter angustias.

D A L E T H.

4. Via Sion lugent eò quod non sint qui veniant ad solemnitatem: omnes portae eius destructae: sacerdotes eius gementes: virgines eius squalidae, & ipsa oppressa amaritudine.

VVV 3

HE.

* Ier. 13. 17.